

Η ΧΑΡΑ

Μεγάλο και σπουδαίο θέμα της ζωής μας είναι **ή χαρά**. **Ο άνθρωπος πλάσθηκε για να απολαμβάνει την χαρά του παραδείσου και την βίωσε πράγματι μέσα σ' εκείνη την πρώτη κοινωνία του με τόν Θεό**. Από τότε πού ή παρακοή στο θέλημα του Θεού, ή άμαρτία, τόν έβγαλε από τόν παράδεισο ένωσε την μεγάλη φτώχεια πού του προξενεί ή έλλειψις της χαράς και δέν παύει να την αναζητᾷ όπουδήποτε υποπτεύεται ότι μπορεί να βρῇ έστω ένα ίχνος, μία σταγόνα χαράς. **Θά μπορούσε να χαρακτηρισθῇ «ζητιάνος τῆς χαράς και κυνηγός τῆς ἀλήθειας» ή ἄλλι-ως «ζητιάνος και κυνηγός τῆς ἀληθινῆς χαράς»**.

Βέβαια, στήν ἐπί του ὅρους ὁμιλία του ὁ Κύριος μακαρίζει ἐκείνους πού πενθοῦν (Ματθ. ε' 4) και ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος προτρέπει· «ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω και ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν» (Ἰακ. δ' 9). Ἐπίσης, ή Ἐκκλησία μας πάντοτε και ἰδιαίτερα κατά την περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, **τονίζει έντονα τό πένθος, την μετάνοια, την κατάνυξη, την συντριβή**. Ἴσως αὐτό συντέλεσε ὥστε να δημιουργηθεῖ μία παρεξήγησι: ὅτι οἱ χριστιανοί δέν ἔχουν σχέσι με την χαρά ἀλλά μόνο με τό πένθος. Κάποιοι μάλιστα ταυτίζουν την χριστιανική ιδιότητα με την σκυθρωπότητα. Ἰσχυρίζονται ὅτι τό Εὐαγγέλιο εἶναι ἀντίθετο πρὸς την χαρά, ὅτι δέν ἐπιτρέπει δῆθεν στούς χριστιανούς να γελοῦν και να χαίρονται.

Ὅλα αὐτά λέγονται ἀπό ἐκείνους πού δέν γνωρίζουν την πίστι μας, δέν κατέχουν τίς πηγές της, ἀγνοοῦν την ἀγία μας Γραφή. Ἄν διάβαζαν - ἔστω και μία μόνο φορά - τό Ψαλτήρι, θά διαπίστωναν πόσο συχνά ἀναφέρεται στήν χαρά, και μάλιστα στήν ὀλοκληρωμένη, στήν τέλεια χαρά. **Ἡ τέλεια χαρά εἶναι και ἐσωτερική και ἐξωτερική κατάστασι**. Πηγάζει ἀπό τά βάθη τῆς καρδιᾶς και ἐκφράζεται με ποικίλες ἐκδηλώσεις· «καρδίας εὐφραινομένης πρόσωπον θάλλει», διαβάζουμε στίς θεόπνευστες Παροιμίες (ιε' 13). Ἀντίστοιχα τό Ψαλτήρι κάνει λόγο για εὐφροσύνη και ἀγαλλίασι.

Ἄς δοῦμε ὁμως ἀρχικά περιληπτικά τὸν λόγο τῆς Ἀγίας Γραφῆς για την χαρά.

Ἡ χαρὰ στήν Παλαιὰ Διαθήκη

Η βασική αὐτή έννοια, ὅτι ο Θεός εἶναι τελικά ο μεγάλος «δοτήρ» και χορηγός της χαράς στον άνθρωπο, βρίσκεται ἰδιαίτερα αναπτυγμένη στην Παλαιὰ Διαθήκη. Η σύνδεσις αὐτή της χαράς με την παρουσία του Θεού στη ζωή του ανθρώπου, κάνει τη χαρά να θεωρεῖται σαν ένα καθολικό γεγονός που δείχνει την στάσι του ανθρώπου μέσα στην προσωπική του ιστορία.

Οι ενέργειες του Θεού για την σωτηρία μας εἶναι η κύρια πηγή χαράς για τον πιστό άνθρωπο. Ο ψαλμωδός θα εκφράσει έντονα αὐτή την αἴσθησι και εμπειρία· «... διηγῆσομαι πάντα τα θαυμάσια σου· ευφρανθήσομαι και αγαλλιάσομαι εν σοι» (Ψαλμ. 9, 2-3) και «προωρώμην τον Κύριον ενώπιόν μου διά παντός, ὅτι εκ δεξιῶν μου ἔστιν, ἵνα μη σαλευθῶ. Διά τούτο ηυφράνθη η καρδιά μου και ηγαλλίασατο η γλώσσα μου, ἑτι δε και η σαρξ μου κατασκηνώσει επ' ἐλπίδι, ὅτι ουκ εγκαταλείψεις

την ψυχὴν μου εἰς ἀδὴν» (Ψαλμ. 15,8 -10).

Έτσι βλέπουμε, ὅτι στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἐκφρασις τῆς χαρὰς εἶναι στενά συνδεδεμένα. Δείχνουν τὴν διάθεσι τοῦ πιστοῦ καὶ δίκαιου ἀνθρώπου ποῦ ἔχει στηρίξει τὴν ἐλπίδα τοῦ στο Θεό, ευφραίνεται καὶ χαίρεται γιὰ τὶς ἐπεμβάσεις Του.

Ἡ χαρὰ ποῦ εκφράζεται μέσα στὴ λατρεία δείχνει ἀσφαλῶς πολὺ ἔντονα τὴν ἰδιαίτερη θρησκευτικὴ σημασία τῆς ποῦ ἔχει μέσα στὴν Π. Διαθήκη.

Αὐτὴ ὁμῶς ἡ θρησκευτικὴ ἐννοία τῆς χαρὰς ἔχει στὴν Π. Διαθήκη καὶ μὴ ἔντονη κοινωνικὴ σημασία. Ἡ κοινωνικὴ ζωὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ συμπεριφορὰ ἀναφέρονται στο Θεό καὶ γίνονται ἀφορμὲς γιὰ καθημερινή χαρὰ. Εἶναι χαρακτηριστικὸ πῶς τὸ οὐσιαστικὸ τῆς χαρὰς χρησιμοποιεῖται ευρύτατα ἀπὸ τὰ κείμενα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅταν αὐτὰ ἀναφέρονται, ἰδιαίτερα, στὶς κοινωνικὲς σχέσεις. Οἱ γιορτές με ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις φέρνουν στὸν ἄνθρωπο χαρὰ (Ψαλμ.33,1-3• 95, 1-298, 4). Ὅμοια ἡ μουσικὴ (Ψαλμ. 150,1-3• 135,1-3), καὶ ὁ χορὸς (Θρήν. 5,15), εἶναι ἐκφράσεις αὐτῆς τῆς χαρὰς. Ἀλλὰ καὶ τὰ δαίτνα καὶ τὸ καλὸ φαγητὸ καὶ τὸ κρασί «ευφραίνουν» τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου (Ψαλμ. 104,15• Ἐκκλ. 8,15). Μὰ πιο πολὺ ἀπ' ὅλα φέρνει χαρὰ ἡ γέννησις καὶ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν (Ἰερ. 20,15• Παροιμ. 10,1• 23,24), καθὼς καὶ ἡ χαρὰ ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῆς γῆς καὶ τὸ θερισμὸ εἶναι πράγματι πλούσια (Ἠσ. 9,3• Ψαλμ. 126,5).

Ὅλα αὐτὰ φανερῶνουν, πῶς ἡ χαρὰ τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τὶς πιο υψηλὲς πνευματικὲς ἐμπειρίες μέχρι τὶς κοινὲς καθημερινὲς ἐκδηλώσεις, εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς δῶρο πρέπει νὰ τὴν δέχονται οἱ πιστοί. Ἡ ικανότητα νὰ χαίρεται κανεὶς καὶ με τὰ πιο ἀπλά καὶ γήινα ἀκόμη πράγματα, θεωρεῖται πραγματικὸ «χάρισμα», δοσμένο ἀπὸ τὸν ἀγαθὸ Θεὸ πρὸς τὸν ἄνθρωπο· «ἐγὼν ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ τοῦ ευφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ» (Ἐκκλ. 3,13). Ἡ ἀληθινὴ χαρὰ πάντοτε προέρχεται ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ὁ Θεὸς τελικὰ εἶναι στὴν οὐσία τὸ ἀντικείμενο τῆς χαρὰς μας (Ψαλμ. 84,2• 89,16).

Ἐκτὸς ὁμῶς ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ καὶ «ἐξωτερικὴ» αὐτὴ χαρὰ ὑπάρχει καὶ ἡ «ἐσωτερικὴ» χαρὰ. Σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη τὴν συσχετίζει με τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Οἱ Ψαλμοὶ καὶ ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρονται καὶ γι' αὐτὴ τὴ μορφή χαρὰς.

Ἀκόμη, ἡ χαρὰ παρουσιάζεται καὶ ὡς «ἀμοιβή» στο μέλλον γιὰ τοὺς κόπους καὶ τοὺς μόχθους ἐκεῖνων ποῦ ἐργάζονται σκληρὰ στο παρόν «οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι» (Ψαλμ. 125,5). Στο μέλλον ἐναπόκειται ἡ ριζικὴ ἀλλαγὴ τῶν πάντων ποῦ θὰ φέρῃ καὶ τὴν μεγάλη χαρὰ· «ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ καὶ οὐ μὴ μνησθῶσι τῶν προτέρων» (Ἠσ. 65,17-19).

Τὸ κείμενο ἐκεῖνο ποῦ δείχνει μὴ χαρακτηριστικὴ προτίμησι στο θέμα τῆς χαρὰς εἶναι τὸ βιβλίον τῶν Ψαλμῶν, ὅπου παρουσιάζεται συχνὰ ὁ Θεὸς ὡς τὸ ἀντικείμενο τῆς χαρὰς καὶ ἡ παρουσία Του ὡς ἡ πλέον οὐσιαστικὴ προϋπόθεσις γιὰ τὴν ἀνάπτυξι καὶ ἐδραίωσί τῆς μέσα στὴ ζωὴ ἐνὸς πιστοῦ ἀνθρώπου. Ἐδῶ στοὺς Ψαλμοὺς ἡ θρησκευτικὴ χαρὰ βρίσκει τὴν πιο υψηλὴ καὶ καθαρὴ ἐκφρασί τῆς ἀπὸ ὅλα τὰ κείμενα τῆς Π. Διαθήκης, καὶ ἀσφαλῶς ἀπὸ ὅλα τὰ κείμενα τοῦ κόσμου ποῦ περιβάλλει τὴν Κ. Διαθήκη.

Ὁ τόνισμός ἐκ μέρους τῶν περισσοτέρων Προφητῶν τῆς χαρὰς, ἔχει σαν σκοπὸ νὰ μας συνδέσῃ με τὴν κατάστασι ἐκεῖνη ἀρμονίας καὶ γαλήνης ποῦ ἐπικρατοῦσε στὴ δημιουργία πρὸ τῆς πτώσεως. Τότε υπήρχε μὴ θαυμαστὴ συμβίωσις ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, κατοικίδιων ζώων καὶ θηρίων. Δὲν υπήρχε ἡ γνωστὴ «ἐχθρα» μεταξύ τους. Ὅμοια θὰ συμβῇ καὶ στο μέλλον. Τὸ προφητικὸ κήρυγμα ἀρέσκειται ἰδιαίτερα στο νὰ βλέπῃ τὴ χαρὰ τῆς Ἐδέμ ν' ἀποκαθίσταται καὶ πάλι στὴ δημιουργία. Αὐτὴ εἶναι ἡ πιο υψηλὴ μορφή χαρὰς στὴ γῆ τῶν ἀνθρώπων καὶ στὴν πλάσι ὅλη.

Ἡ χαρὰ στὴν Καινὴ Διαθήκη

Ο ταπεινός Ιησους Χριστός, ευαγγελίζεται τή χαρά τής σωτηρίας στους ταπεινους καί τους τήν προσφέρει μέ τή θυσία του.

1. Η *χαρά τής σωτηρίας που αναγγέλλεται στους ταπεινους*. —Η ελευσις του Σωτήρα δημιουργεί μιά ατμόσφαιρα χαράς, που ο Λουκάς τήν εκανε αισθητή περισσότερο από ο,τι οι αλλοι ευαγγελιστές. Ακόμα πρίν «πολλοι επί τή γεννήσει αυτου θα χαρουν» (Λκ 1,14), ο Ιωάννης ο Βαπτιστής σκιρτά από αγαλλίασι στά σπλάχνα τής μητέρας του Ελισάβετ οταν τήν επισκέπτεται η Μαρία (1,41.44). Καί η Παρθένος, που ο χαιρετισμός του αγγέλου τήν είχε προσκαλέσει νά χαρη (1,28 «*χαιρε κεχαριτωμένη*»), υμνει μέ χαρά όσο καί μέ ταπεινώσι τόν Κύριο που εγινε υιός της γιά νά σώση τους ταπεινους (1,42.46-55). Η γέννησις του Ιησου αποτελεί μεγάλη χαρά γιά τους αγγέλους που τήν αναγγέλλουν καί γιά τό λαό τόν οποιον ερχεται νά σώση «Εὐαγγελίζομαι χαράν μεγάλην»(2,10.13 ἐξ· βλ Μτ 1,21).

Ὁ Χριστός εἶναι ὁ Νυμφίος που η φωνή του γεμίζει χαρά τό Βαπτιστή (Ιω 3,29). Οι μαθητές του εχουν τή χαρά νά γνωρίζουν οτι τά ονόματά τους εἶναι γραμμένα στους ουρανους (10,20), γιατί εἶναι ἀπό τους πτωχους στους οποιους ανήκει η Βασιλεία (6,20 πρλ), θησαυρός που γιά τήν ἀπόκτησί του δίνει κανείς μέ χαρά τά πάντα (Μτ 13,44).

Οι μαθητές δίκαια χαίρονται γιά τά θαυματα του Ιησου που επιβεβαιώνουν τήν αποστολή του (Λκ 19,37 ἐξ). Αλλά δέν πρέπει νά χαίρωνται γιά τή θαυματουργική δύναμι που δέχονται ἀπό τον Χριστό (10,17-20), γιατί αυτή δέν εἶναι παρά ενα μέσο προορισμένο, γιά νά δοξάσουν οι αδολες ψυχές τό Θεό (13,17) καί γιά νά ελκύση τους αμαρτωλους στό Σωτήρα, δίνοντάς τους τή διάθεσι νά τόν δεχτον μέ χαρά καί να μετανιώσουν (19,6.9). Γι' αυτή τή μετάνοια οι μαθητές θά χαρουν σάν αληθινοι αδελφοι (15,32), οπως χαίρονται γι' αυτήν στόν ουρανό ο Πατέρας καί οι αγγελοι (15,7.10.24), οπως χαίρεται ο καλός Ποιμένας, που η αγάπη του εσωσε τά χαμένα πρόβατα (15,6 Μτ 18,13). Αλλά γιά νά μετέχουν στήν χαρά του, πρέπει νά αγαπουν οπως αυτός αγάπησε.

Προέλευσις της χαρᾶς

1. *Οι πηγές τής πνευματικής χαράς*. - Η χαρά εἶναι πράγματι **καρπός του Πνευματος** (Γαλ 5,22). Πρόκειται γιά τήν πνευματική χαρά τών πιστών οι οποιοι καί στίς δοκιμασίες γίνονται παραδείγματα (1 Θεσ 1,6 ἐξ) καί οι οποιοι, μέ τή χαρουμενη γενναιοδωρία τους (2 Κορ 8,2· 9,7), μέ τήν τελειότητά τους (2 Κορ 13,9), μέ τήν ενότητά τους (Φιλ 2,2), μέ τήν υπακοή τους (Εβρ 13,17) καί τήν πιστότητά τους στήν αλήθεια (2 Ιω 4· 3 Ιω 3 ἐξ), εἶναι τώρα καί θά εἶναι τήν Ημέρα του Κυρίου η χαρά τών Αποστόλων τους (1 Θεσ 2,19 ἐξ).

Η αγάπη που κάνει τους πιστους νά «συγχαίρουν τή αληθεία» (1 Κορ 13,6) τους προσφέρει μιά διαρκή χαρά τήν οποια τρέφει η ακατάπαυστη προσευχή τους καί ευχαριστία (1 Θεσ 5,16· Φιλ 3,1· 4,4 ἐξ). Πώς εἶναι δυνατό νά ευχαριστή κανείς τόν Πατέρα γιατί τόν «μετέστησεν εις τήν βασιλείαν του υιου τής αγάπης αυτου» καί νά μή χαίρεται (Κολ 1,11 ἐξ); Καί η αδιάλειπτη προσευχή εἶναι πηγή χαράς, διότι τή ζωογονεί η ελπίδα καί γιατί ο Θεός της ελπίδας απαντά στην προσευχή πλημμυρίζοντας μέ χαρά τόν πιστό (Ρωμ 12,12* 15,13). Γι αυτό ο Πέτρος καλει τόν πιστό νά υμνή τό Θεό μέ αγαλλίασι. Η πίστι του, δοκιμασμένη ἀπό τη θλίψι, αλλα σίγουρη γιά την επίτευξι τής σωτηρίας, του δίνει μιά αρρητη χαρά που εἶναι η πρόγευσις τής δόξας (1 Πε 1,3-9).

Η μαρτυρία τής χαράς στη δοκιμασία. -Αλλά αυτή η χαρά ανήκει μόνο στη δοκιμασμένη πίστι. Γιά νά χαρή ο μαθητής οταν θ' αποκαλυφθει η δόξα του Χριστου, πρέπει νά χαίρεται καί τώρα όσο μετέχει στά παθήματά του (1 Πε 4,13). Οπως ο Διδάσκαλός του, ετσι κι αυτός προτιμά εδω στή γή τό σταυρό αντί γιά τή χαρά (Εβρ 12,2), δέχεται μέ χαρά νά στερηθή τά υπάρχοντά του (Εβρ 10,34), γιατί θεωρεί ως υψιστη χαρά τήν κάθε είδους δοκιμασία (Ιακ 1,2). Γιά τους Αποστόλους, οπως καί

γιά τό Χριστό, η πτωχεία καί ο διωγμός οδηγουν στην τέλεια χαρά.

Ο Παύλος, στό αποστολικό του λειτουργήμα, δοκιμάζει αυτή τή χαρά του σταυρου που αποτελεί στοιχείο τής μαρτυρίας του: αν καί «**λυπουμενου**», οι διάκονοι του Θεου είναι «**αι χαίροντες**» (2 Κορ 6,10). Ο Απόστολος **εχει περίσσια χαρά στίς θλίψεις του** (2 Κορ 7,4), μέ πλήρη ανιδιοτέλεια, χαίρεται πάντοτε, αρκει νά κηρύσσεται ο Χριστός (Φιλ 1,17 εξ) καί **θεωρεί χαρά του νά υποφέρει γιά τους πιστους του καί γιά τήν Εκκλησία** (Κολ 1,24). Καλει μάλιστα τους Φιλιππησίους νά μοιραστουν μαζί του τή χαρά που θά είχε νά χύσει τό αίμα του, ως υψιστη μαρτυρία τής πίστεως (Φιλ 2,17 εξ).

Ο απόστολος Παῦλος καὶ ἡ χαρά: «ΠΑΝΤΟΤΕ ΧΑΙΡΕΤΕ»

Ο απόστολος Παῦλος, γράφοντας στους Θεσσαλονικείς, για διάφορα πνευματικά θέματα που έχουν σωτηριολογική σπουδαιότητα, τους συμβουλεύει μεταξύ άλλων· «**Πάντοτε χαίρετε**» (Α΄ Θεσ. 5,16). Την συμβουλή του αυτή την επαναλαμβάνει σε αρκετά σημεία των επιστολών του. Έτσι στους Φιλιππησίους γράφει· «**Χαίρετε εν Κυρίῳ πάντοτε. πάλιν ερώ, χαίρετε**» (Φιλιπ. 4,4). Συμβουλεύει δε και προστάζει, με επιμονή και με επαναλήψεις, τα όσα είπε στους Θεσσαλονικείς. Και δεν το κάνει αυτό ευκαιριακά και παρεμπιπτόντως, αλλά συστηματικά και ενσυνείδητα, δικαιολογούμενος συγχρόνως γι' αυτή την επιμονή του. «**Το λοιπόν αδελφοί μου, χαίρετε εν Κυρίῳ. Τα αυτά γράφειν υμίν εμοί μεν ουκ οκνηρόν, υμίν δε ασφαλές**» (Φιλιπ. 3,1). «**Λοιπόν, αδελφοί, χαίρετε...και ο Θεός της αγάπης και ειρήνης ἔσται μεθ' υμών**» (Β΄ Κορ. 13,11). «**Ο δε Θεός της ελπίδος πληρώσαι υμάς πάσης χαράς και ειρήνης...**» (Ρωμ. 15,13). Συνολικά δηλαδή σε πέντε χωρία μιλά και εντέλλεται για το θέμα της χαράς. Στα τελευταία χωρία δεν παραινεί ούτε συνιστά, αλλά εύχεται να πληρωθούν «**πάσης χαράς**».

Γιατί ο απόστολος Παῦλος είναι τόσο φορτικός στο θέμα της χαράς; Και γιατί μεταξύ άλλων θρησκευτικών αρετών και χαρισμάτων (όπως είναι η αγάπη, η ειρήνη, η πίστη, η ελεημοσύνη, η προσευχή, η εγκράτεια κ.τ.λ.) συμβουλεύει και απαιτεί και εύχεται ν' αποκτήσουν οι χριστιανοί τη χαρά; **Διότι όπως λέγει ο ίδιος σε άλλα σημεία των επιστολών του, η χαρά είναι στοιχείο της Βασιλείας του Θεού και καρπός του Αγίου Πνεύματος.** «**Ου γαρ ἐστίν η βασιλεία του Θεού βρώσις και πόσις, αλλά δικαιοσύνη και ειρήνη και χαρά εν Πνεύματι Αγίῳ**» (Ρωμ.14,18). «**Ο δε καρπός του Πνεύματός ἐστιν αγάπη, χαρά, ειρήνη...**» (Γαλ. 5,22). Συνεπώς εάν θέλουμε να δούμε αν κάποιος έχει Πνεύμα Ἅγιο και αν ζει από τώρα στην ατμόσφαιρα της βασιλείας του Θεού, ας μην ερευνήσουμε μόνο εάν νηστεύει, εάν προσεύχεται, εάν αγρυπνεί, εάν είναι ελεήμων, αγνός κ.τ.λ., αλλά και εάν είναι χαρούμενος. Και όταν πηγαίνουμε στο μυστήριο της εξομολογήσεως και αναφέρουμε τις ελλείψεις και τις πτώσεις μας, εάν υστερούμε στο θέμα της βιώσεως της χαράς, τότε να το αναφέρουμε με συντριβή και ταπείνωση αλλά και αποφασισμένοι να κάνουμε το παν για ν' αποκτήσουμε το μεγάλο αυτό αγαθό.

Πως όμως θα επιτευχθεί η χαρά και μάλιστα «πάντοτε», όπως ζητά ο απόστολος Παῦλος, όταν μύρια κακά υπάρχουν; Όταν αυτά που προξενούν τη χαρά δεν εξαρτώνται από εμένα; Ούτε έχω τη δυνατότητα εγώ να τα ρυθμίσω και να τα τροποποιήσω; **Ο Μ. Βασίλειος διευκρινίζει ότι όταν λέγει ο Παῦλος «Πάντοτε χαίρετε», δεν απευθύνεται στον οποιονδήποτε, αλλά σε εκείνον που ζει όπως και ο Παῦλος.** Που ζει εν Χριστῷ και όχι κατά σάρκα (Γαλ. 9,20). Έχει νεκρώσει τα μέλη τα επί της γης (Κολ. 3,5). Έχει την νέκρωση του Ιησού στο σώμα του (Β΄ Κορ. 4,10). Που θεωρεί σκοπό της ζωής του το Χριστό και το ν' αποθάνει κέρδος, αφού θα βρεθεί πιο γρήγορα κοντά του (Φιλιπ. 1,21). Αυτόν τον άνθρωπο, η λύπη δεν μπορεί όχι μόνο να τον κυριεύσει και να τον γονατίσει, αλλά ούτε καν να τον αγγίξει. **Διότι δεν είναι τα γεγονότα που δημιουργούν χαρά ή λύπη αλλά η διάθεση που τα**

αντιμετωπίζουμε. Δεν υπόκειται η ευτυχία ή η δυστυχία στις εξωτερικές συνθήκες που αντιμετωπίζουμε, αλλά στο πια θεώρησι έχουμε για τη ζωή. Ποια είναι τα οράματα και τα ιδανικά μας, οι στόχοι μας και οι σκοποί μας. Το ίδιο πράγμα να πάθουν 100 άτομα θα νοιώσουν διαφορετικά αισθήματα και θ' αντιδράσουν διαφορετικά.

Επομένως, ο απόστολος Παύλος λέγοντας «πάντοτε χαίρετε», δεν κάνει τίποτα άλλο, από το να μας καλεί ν' αποκτήσουμε «νουν Χριστού» και να βιώσουμε τις «παράλογες» για την ανθρώπινη λογική εντολές του ευαγγελίου. Είναι χαρακτηριστικό ότι ένα χωρίο πριν πει το «πάντοτε χαίρετε» λέγει το εξής· «Να προσέχετε να μην ανταποδώση κανείς σε κάποιον κακό για κακό, αλλά πάντοτε να επιδιώκετε το καλό και μεταξύ σας και προς όλους» (Α' Θεσ. 5,16). Όποιος έχει τη δύναμι και την ψυχική ανωτερότητα, να ζη και να εφαρμόζει την εντολή αυτή, μπορεί πάντοτε να είναι χαρούμενος. Και αμέσως μετά αφού πει «πάντοτε χαίρετε» συνεχίζει λέγοντας· «αδιαλείπτως προσεύχεσθε, εν παντί ευχαριστείτε». Δηλαδή η συνεχής χαρά, είναι συνδεδεμένη με τη συνεχή προσευχή και τη συνεχή ευχαριστία προς το Θεό, ασχέτως εξωτερικών συνθηκών και γεγονότων που αντιμετωπίζουμε. Παρατηρεί ο ιερός Χρυσόστομος· «Αφού έδωσε την εντολή 'πάντοτε χαίρετε' δίνει και τον τρόπο που θα πετύχουμε την εφαρμογή της. Ο τρόπος είναι συνεχής προσευχή και συνεχής ευχαριστία». Όπως λέγει ο ευαγγελιστής Ιωάννης «αιτείτε και λήψεσθε, ίνα η χαρά υμών ἢ πεπληρωμένη» (Ιω. 16,24). Και όπως συνιστά πάλι ο Παύλος στην προς Φιλιππησίους επιστολή του, όπου αμέσως μετά την προτροπή «Χαίρετε εν Κυρίῳ πάντοτε. πάλιν ερῶ, χαίρετε», λέγει· «Να μην έχετε καμία αγωνία (κανένα άγχος), αλλά σε κάθε περίστασι να απευθύνετε τα αιτήματα σας στο Θεό με την προσευχή και τη δέησι, που θα συνοδεύονται με ευχαριστία» (Φιλίπ. 4,6).

Για να κατανοήσουμε την εντολή του αποστόλου Παύλου ας δούμε τι μας λέει ο Μ. Βασίλειος. Ο Μ. Βασίλειος πολύ σοφά παρατηρεί ότι «γέλωτα η αγία Γραφή εννοεί, όχι τον θόρυβο που προκαλείται από τα μάγουλα με τον αναβρασμό του αίματος, αλλά την καθαρά και αμιγή από κάθε σκυθρωπότητα γλυκύτητα».

Συνεπώς **χαρά είναι η αισιοδοξία.** Η ηρεμία της ψυχής. Η έλλειψις άγχους και ανασφάλειας. Η πίστις ότι ο Θεός κυβερνά τον κόσμο και δεν είναι «απρονόητα τα ημέτερα». Η πίστις και η βεβαιότητα ότι θα σταυρωθούμε, αλλά τελικά θα νικήσουμε· θα πεθάνουμε, αλλά θα αναστηθούμε· θα πονέσουμε κάποτε, αλλά αυτός ο πόνος και ελεγχόμενος και σχετικός και παροδικός θα είναι, εφ' όσον ζούμε και πολιτευόμαστε κατά Χριστόν, και θα μας δοξάση υπερβολικά και απροσδόκητα. Διότι λέγει ο Παύλος· «Τα παθήματα της παρούσας ζωής δεν είναι τίποτα μπροστά στη δόξα που πρόκειται να φανερωθεί σ' εμάς» (Ρωμ. 8,18). Και όπως συμπληρώνει ο ίδιος στην Β' προς Κορινθίους (4,17)· «Η στιγμιαία ελαφρά θλίψι μας προετοιμάζει αιώνιο βάρος δόξας». Επομένως αυτά που είναι λυπηρά στους άλλους, στους πιστούς επιφέρουν πρόσθετη ευφροσύνη. Λοιπόν

Δέν πρέπει νά μᾶς διαφεύγει ὅτι ὑπάρχουν δύο «χαρές»: ἡ ἀληθινὴ καὶ ἡ ψεύτικη· ἡ χαρὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ χαρὰ τοῦ κόσμου· ἡ χαρὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ χαρὰ τοῦ σατανᾶ· ἡ χαρὰ τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς ἀγιότητος καὶ ἡ χαρὰ τῆς κραιπάλης καὶ τῆς ἁσωτίας. Ὁ Κύριός μας ξεκαθάρισε τὰ πράγματα. **Μᾶς ἔδωσε τὰ γνωρίσματα τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς, τῆς δικῆς του χαρᾶς.**

Καί ποιά είναι, Χριστέ, ἡ δική σου χαρά; Πῶς ξεχωρίζει ἀπὸ τὴν χαρὰ τοῦ κόσμου; **Ἡ χαρὰ τοῦ Χριστοῦ ἔχει δύο βασικά γνωρίσματα· τὴν μονιμότητα, «τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν» (Ἰω 16,22), καὶ τὴν πληρότητα, «ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς» (Ἰω. ιζ' 13· πβ. ιε' 11).** Γι' αὐτό ὁ ἀπόστολος Παῦλος παραγγέλλει στοὺς πιστοὺς· **«χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε»** (Φιλ. δ' 4· πβ. Α' Θεσ. ε' 16).

Εἶναι πολύ ἐνδιαφέρον ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός στήν περίφημη ἀποχαιρετιστήρια ὁμιλία πρὸς τοὺς μαθητές του, μετὰ τὸν Μυστικό Δεῖπνο, ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι τριαδικός. Σ' ἐκείνη τὴν ἴδια ὁμιλία ὁ Κύριος προβάλλει καὶ μιὰ ἄλλη τριάδα ἁγία καὶ ἱερή, πού ἔχει σχέσι μὲ τὴν πνευματικότητά μας, μὲ τὸν ἁγιασμό μας. **Μιλᾷ γιὰ τὴν ἀγάπη, τὴν εἰρήνη, τὴν χαρά, τὰ ὅποια μάλιστα διακρίνει ἀπὸ τὰ ἀντίστοιχα τοῦ κόσμου· ἀναφέρεται στὴν δική του ἀγάπη, στὴν δική του εἰρήνη, στὴν δική του χαρά· «ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται»** (Ιω. ιστ' 20).

Αὐτὰ τὰ τρία μεγάλα καὶ σπουδαῖα ἀγαθὰ πού ὁ Χριστός χαρίζει στοὺς μαθητές του -τὴν ἀγάπη, τὴν χαρά, τὴν εἰρήνη- καὶ τὰ ὅποια συνδέονται μὲ τὴν παράδοσι τοῦ Μυστικοῦ του Δείπνου, αὐτὰ καταγράφει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὡς τοὺς τρεῖς πρώτους καρπούς τοῦ ἁγίου Πνεύματος· «ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη» (Γαλ. ε' 22). Τί καταπληκτικός συνδυασμός! Πόσα μᾶς ἀποκαλύπτει καὶ μᾶς διδάσκει! Ὡστε, λοιπόν, γιὰ νὰ ἔχουμε τὴν ἀγάπη ὅπως τὴν θέλει ὁ Χριστός, γιὰ νὰ ἀπολαμβάνουμε τὴν εἰρήνη τὴν ἀληθινὴ καὶ τὴν χαρά τὴν μόνιμη καὶ ὁλοκληρωμένη, ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο. **Μόνο μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο ἀποκτοῦμε αὐτὰ τὰ μεγάλα πράγματα, διότι εἶναι καρποὶ δικοὶ του.**

Νά γιατί ἡ Παναγία μας ἀκτινοβολεῖ ἀπὸ χαρά! Εἶναι αὐτὴ πού δέχθηκε στὴν ζωὴ της τὴν ἐπίσκεψι τοῦ ἁγίου Πνεύματος μ' ἓνα τρόπο μοναδικό, ὅπως τῆς τό προανήγγειλε ὁ ἄγγελος· «*Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι*» (Λουκ. α' 35). Μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο ἡ ταπεινὴ κόρη τῆς Ναζαρέτ συνέλαβε καὶ κυοφόρησε τὸν καρπὸ τῆς ζωῆς, τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, τὸν Θεάνθρωπο λυτρωτὴ, τὸν χορηγὸ τῆς ἀληθινῆς, τῆς ὁλοκληρωμένης καὶ ἀναφαίρετης χαρᾶς. Πῶς, λοιπόν, νὰ μὴν λάμπει σάν τὸν ἥλιο; Ἀκτινοβολεῖ τὴν λάμψι τοῦ Υἱοῦ της. Ἔτσι τὴν νιώθει ἡ Ἐκκλησία, πού στὸν πρῶτο Οἶκο (Α) τοῦ Ἀκαθίστου, στὸν πρῶτο Χαιρετισμό, τὴν χαιρετίζει μὲ τὸ δίστιχο· *χαῖρε δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει· χαῖρε δι' ἧς ἡ ἀρὰ ἐκλείψει!*

Θέλετε, λοιπόν, νὰ δεῖτε τὴν χαρά ὄχι ζωγραφισμένη σὲ μιὰ ζωγραφιά, οὔτε ἀποτυπωμένη σ' ἓνα ποίημα, ἀλλὰ ἐνσαρκωμένη σ' ἓνα πρόσωπο; Ἀτενίστε μὲ εὐλάβεια τὴν Παναγία μας. Εἶναι ἡ ἀνεξάντλητη πηγὴ τῆς χαρᾶς καὶ τὸ πρότυπο τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς. Ὅσοι θέλουν νὰ μελετήσουν τὴν χαρά, ὅσοι θέλουν νὰ ἀποκτήσουν τὴν χαρά, ὅσοι θέλουν νὰ φυλάξουν τὴν χαρά, ὅσοι θέλουν νὰ χαροῦν τὴν χαρά, ὅσοι θέλουν νὰ ψάλουν καὶ νὰ ὑμνήσουν τὴν ἐνσαρκωμένη χαρά δὲν ἔχουν παρὰ νὰ γονατίσουν μπροστὰ στό πρόσωπο τῆς ὑπερευλογημένης καὶ χαριτωμένης Μαρίας. Στὴν παναγία μορφὴ της θά συναντήσουν τὴν χαρά στὸν ὑψηλότερο, στὸν τέλειο βαθμό.

Ἡ Παναγία μας ἐνσαρκώνει, ἐκφράζει καὶ χαρίζει σὲ ὅλους μας τὴν **πιό μεγάλη, τὴν πιό δυνατὴ χαρά**, διότι διαδραμάτισε ἓνα μοναδικό ρόλο στὴν παγκόσμια ἱστορία. Ἐγινε ἡ συνεργάτρια τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ Πρωτευαγγέλιο (βλ. Γέν. γ' 15), νὰ συντριβῇ ὁ πονηρός, ὥστε νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὴν «ἀρά», τὴν κατάρα τῆς ἁμαρτίας, ὅπου μᾶς ἔφερε ἡ παρακοὴ τῆς Εὔας καὶ νὰ ὁδηγηθοῦμε στὴν σωτηρία. Καὶ ἐνῶ ἡ προμήτωρ τοῦ γένους μας, ἡ Εὔα, μὲ τὴν παρακοὴ της στό θέλημα τοῦ Θεοῦ **μᾶς κερνᾷ τὴν κατάρα**, ἡ Παρθένος Μαρία μὲ τὴν ἐλεύθερη ὑποταγὴ της στὴν κλῆσι τοῦ Θεοῦ ἔφερε στὸν κόσμο τὸ ἀντίδοτο ἐκείνης τῆς πρώτης κατάρας, τὴν λύτρωσι, καὶ **μᾶς κερνᾷ τὴν χαρά**.

«*Κοιλιάδα κλαυθμῶνος*» χαρακτηρίσθηκε ἡ ζωὴ μας. Εἶναι τόσο συνυφασμένη μὲ τίς θλίψεις καὶ τὰ δάκρυα! Κι ὅμως οἱ χριστιανοί, μὲ τὴν πίστι στὸν Σωτῆρα Κύριο καὶ μὲ τὴν πρεσβεία τῆς παναγίας Μητέρας του, μποροῦν νὰ ἐκπληρώνουν τὴν προτροπὴ τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου· «*πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν*

πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις» (Ίακ. α' 2). Νά χαίρουν μαζί μέ τόν ἀπόστολο Παῦλο, ὁ ὁποῖος μέσα στίς περιπέτειες καί στά βάσανα δέν ἔχασε ποτέ τήν χαρά· **«χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου»**, γράφει στήν πρὸς Κολασσαεῖς Ἐπιστολή του (α' 24) μέσα ἀπό τήν φυλακή τῆς Ρώμης, ὅπου ἔγραψε καί τήν πρὸς Φιλιππησίους, τήν περίφημη **Ἐπιστολή τῆς χαρᾶς**.

Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι οἱ χριστιανοί παραμένουν ἀναίσθητοι στίς θλίψεις καί στίς διάφορες μορφές πόνου. Κάθε ἄλλο! **Ζοῦν ὁμως ἓνα μυστήριον· καί μέσα στόν πόνο διατηροῦν τήν χαρά τοῦ Χριστοῦ**. Ἡ χαρά τοῦ κόσμου ἀποδεικνύεται πολλές φορές θλιβερή, ἡ ἡδονή του ὀδυνηρή. Ἀντίθετα, μέσα στήν πίστι ἡ θλίψις γίνεται **χαρούμενη**, ἡ ὀδύνη μεταβάλλεται σέ **γλυκειά ἡδονή!** Ἀκόμη καί ἡ μεγαλύτερη ὀδύνη, αὐτή τήν ὁποία προξενεῖ ἡ ἁμαρτία πού εἶναι ἡ ρίζα καί αἰτία ὅλων τῶν πόνων τῆς ζωῆς μας, ἐξουδετερώνεται μέσα στήν πίστι, διότι τό λυτρωτικό αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ **«καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας»** (Α΄ Ἰω. α' 7). Μέ τήν εἰλικρινῇ μετάνοια καί ἐξομολόγησι τῶν ἁμαρτιῶν μας, μέ τήν συνειδητὴ μυστηριακή ζωή, ἀπαλλασσόμαστε ἀπὸ τό βάρος τους καί ζοῦμε ἐκεῖνο τό ιδιότυπο εἶδος χαρᾶς, πού οἱ ἅγιοι πατέρες ὀνομάζουν «χαρμολύπη».

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ζῇ τήν καταλλαγή, τήν συμφιλίωσι μέ τόν Θεό, τότε ὅλα τά ἄλλα βάρη, ὅλα τά βάσανα καί τά προβλήματα, ὅσο σοβαρά κι ἂν εἶναι, **δέν μποροῦν νά τοῦ ἀφαιρέσουν τήν χαρά τοῦ Χριστοῦ. Ἀποτελοῦν τόν σταυρό του, διὰ τοῦ ὁποίου θά ὀδηγηθῇ στήν ἀνάστασι**. Τό διακηρύττει ἡ Ἐκκλησία μας **«ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»**. Κι ἔπειτα, δέν εἶπε ὁ Χριστός μας ὅτι ἡ χαρά τῶν δικῶν του θά εἶναι ὀλοκληρωμένη καί κανεῖς δέν θά μπορῇ νά τήν ἀφαιρέσει; Μά οὔτε ἡ ἀρρώστια; **Οὔτε!** Οὔτε οἱ συκοφαντίες, οἱ κατατρεγμοί καί τά χτυπήματα, οὔτε ὅταν ὁ κόσμος μᾶς διασύρῃ καί ὅταν ἀκόμη οἱ φίλτατοι μᾶς προδίδουν καί μᾶς ἐγκαταλείπουν καί μεταβάλλονται σέ θανάσιμους ἐχθρούς; **Ὁχι! Οὔτε καί ὁ θάνατος; Οὔτε! Κανεῖς καί τίποτε δέν μπορεῖ νά μᾶς κλέψῃ τήν χαρά τοῦ Χριστοῦ, τήν χαρά τῆς Παναγίας μας, τήν ἀληθινὴ χαρά πού μᾶς ἀγιάζει, μᾶς φωτίζει καί μᾶς κατευθύνει στήν αἰώνια χώρα τῆς χαρᾶς, στόν παράδεισο τοῦ Κυρίου μας**. Ἐκεῖ βρίσκεται ἡ Παναγία μας μαζί μέ ὅλους τοὺς ἁγίους, ἐκεῖ ὅπου ὅλοι λαχταροῦμε νά φθάσουμε.

Ἡ βίωσις τῆς χαρᾶς καὶ οἱ ἅγιοι

Αὐτὴ ἡ βίωσις τῆς χαρᾶς ἀποτελεῖ κοινὸ χαρακτηριστικὸ στὴ ζωὴ τῶν ἁγίων. Οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας, ἐπειδὴ ζοῦν τό Χριστό μέσα τους, βιώνουν ἔντονα τὴν χαρὰ τῆς Ἀνάστασής Του. Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸ τό παράδειγμα τοῦ ἁγίου **Σεραφεῖμ τοῦ Σαρῶφ**, ἐνὸς ἀσκητῆ πού ἔζησε τό 18ο αἶωνα στὴ Ρωσία. **Ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ χαιρετοῦσε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὁλόχρονα μέ τό «Χριστὸς ἀνέστη, χαρὰ μου!»**, **γιατί ἀκριβῶς ζοῦσε τὴν χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως συνέχεια**.

Στό βίο τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ διασφύζεται ἓνα περιστατικόν, ὅπου παρουσιάστηκε φανερά ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Σέ μία ἐπίσκεψί του στόν ὁσιο ἕνας Ρῶσος εὐγενής, ὁ Νικόλαος Μοτοβίλωφ, τόν ὁποῖο ὁ ἀσκητὴς εἶχε θεραπεύσει ἀπὸ φοβεροὺς ρευματισμούς, ἔθεσε τό ἐρώτημα ποίος εἶναι ὁ σκοπὸς στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀπάντησις τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ ἦταν ξεκάθαρη: **Σκοπὸς στὴ ζωὴ μας εἶναι ἡ ἀπόκτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος**, πού χαρίζει τὴν ἀληθινὴν χαρὰ στόν ἄνθρωπο. **Αὐτὴ τὴν χαρὰ τῆς παρουσίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔζησαν καί οἱ δύο τους σ' ἐκείνη τὴ συνάντησι**.

Στὴ συνέχεια, παραθέτουμε αὐτούσια τὴν ἀφήγησι τοῦ Μοτοβίλωφ σχετικὰ μέ τό περιστατικὸ τῆς συνάντησής του μέ τόν ἅγιο.

«Ἡ ἡμέρα ἦταν συννεφιασμένη· ἡ γῆ εἶχε καλυφθῇ ἀπὸ παχὺ στρῶμα χιονιοῦ, τό ὁποῖο ἔπεφτε συνεχῶς, ὅταν ὁ στάρετς Σεραφεῖμ μέ ἔβαλε νά καθίσω δίπλα του σ' ἓνα πεσμένο κορμὸ δένδρου.

– Ο Κύριος μου ἀποκάλυψε, μου εἶπε, ὅτι στήν παιδική σας ἡλικία ἐπιθυμούσατε νά μάθετε ποιός εἶναι ὁ σκοπός τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Σᾶς συμβούλευαν νά ἐκκλησιάζεσθε, νά προσεύχεσθε, νά κάνετε καλές πράξεις, διότι σ’ αὐτά, σᾶς ἔλεγαν, συνίσταται ὁ σκοπός τῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Αὐτή ἡ ἀπάντησι, ὅμως, δέν μπορούσε νά σᾶς ικανοποιήσει. Ὅντως, ἡ προσευχή, ἡ νηστεία, ἡ ἀγρυπνία, ὅπως καί ὅλη ἡ χριστιανική ἀσκησι εἶναι καλά καθ’ ἑαυτά. Ἀλλά ὁ σκοπός τῆς ζωῆς μας δέν εἶναι μόνο νά ἐκπληρώσουμε αὐτά, διότι αὐτά εἶναι μόνο μέσα. Ὁ πραγματικός σκοπός τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι νά ἀποκτήσουμε τό Ἅγιο Πνεῦμα. Πρέπει νά γνωρίζετε ὅτι μόνο ἐκεῖνο τό καλό ἔργο πού ἔχει γίνει ἀπό ἀγάπη πρὸς τό Χριστό φέρει τοὺς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Σύμφωνα μ’ αὐτά, ἡ ἀπόκτησι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ὁ σκοπός τῆς ζωῆς μας.

– Μέ ποιὰ ἔννοια λέτε ὅτι πρέπει νά κερδίσουμε τό Ἅγιο Πνεῦμα, ἐρώτησα ἐγώ, δέν τό καταλαβαίνω καλά αὐτό;

– Κερδίζω σημαίνει ἀποκτῶ, μου ἀπάντησε. Ἐσεῖς γνωρίζετε σίγουρα τί σημαίνει ἀποκτῶ χρήματα. Αὐτό τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τό Ἅγιο Πνεῦμα. Τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι ἐπίσης κεφάλαιο, καί μάλιστα τό αἰώνιο κεφάλαιο, καί ὁ μοναδικός θησαυρός, ἀστείρευτος στόν αἰῶνα. Κάθε ἔργο πού ἔγινε ἀπό ἀγάπη Χριστοῦ, φέρει τή Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ὅμως τοῦτο κατορθώνεται εὐκολότερα μέ τήν προσευχή, διότι αὐτή ἀποτελεῖ τό ὄργανο πού διαθέτομε. Μπορεῖ νά τύχη νά θέλετε νά πᾶτε στήν ἐκκλησία, ἀλλά ἡ ἐκκλησία νά μήν εἶναι κοντά ἢ νά ἔχη τελειώσει ἡ ἀκολουθία. Ἡ ἔχετε, ἐνδεχομένως, ἐπιθυμία νά ἐλεήσετε κάποιον πτωχό, ἀλλά πτωχός δέν ὑπάρχει. Ἴσως ἐπιθυμεῖτε νά γίνετε ἀπαθής, ἀλλά δέν ἔχετε γι’ αὐτό δυνάμεις. Γιά τήν προσευχή, ὅμως, ὑπάρχει πάντοτε δυνατότητα· αὐτή εἶναι προσιτή, τόσο στόν πλούσιον, ὅσο καί στόν πτωχό, τόσο στόν ἐγγράμματον, ὅσο καί στόν ἀπλοϊκό, στόν ἰσχυρό, ὅσο καί στόν ἀδύναμον, στόν ὑγιῆ ὅσο καί στόν ἀσθενῆ, στό δίκαιον ὅσο καί στόν ἀμαρτωλό. Ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς εἶναι τεράστια καί περισσότερο ἀπ’ ὅτιδήποτε ἄλλο αὐτή ἐλκύει τό Ἅγιο Πνεῦμα.

– Γέροντα, εἶπα, ὅλη τήν ὥρα μιᾶτε γιά τήν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τήν ὁποία πρέπει νά ἀποκτήσουμε, ἀλλά πῶς καί πού μπορῶ νά τή δῶ; Τά καλά ἔργα εἶναι ὁρατά. Ἄραγε, τό Ἅγιο Πνεῦμα μπορεῖ νά γίνη ὁρατό; Πῶς μπορῶ νά γνωρίζω, ἂν αὐτό εἶναι μαζί μου ἢ ὄχι;

– Ἡ Χάρις τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, ἡ ὁποία μᾶς ἔχει δοθῇ στό Βάπτισμα, λάμπει στήν καρδιά μας, παρά τίς ἀμαρτίες καί τά σκοτάδια πού μᾶς περικυκλώνουν. Αὐτή ἐμφανίζεται μέσα σε ἄρρητο φῶς σ’ ἐκείνους, μέ τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἀναγγέλλει τήν παρουσία Του. Οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι αἰσθάνθηκαν χειροπιαστά τήν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἐγώ τότε ρώτησα:

– Πῶς θά μπορούσα νά γίνω καί ἐγώ προσωπικά μάρτυς αὐτοῦ του πράγματος;

Ὁ π. Σεραφεῖμ μέ ἀγκάλιασε καί μου εἶπε:

– Ἀγαπητέ μου, ἐμεῖς εἴμαστε καί οἱ δύο τώρα ἐν Πνεύματι. Γιατί δέν μέ κοιτάζετε;

– Γέροντα, δέν μπορῶ νά σᾶς κοιτάξω, διότι τό πρόσωπό σας ἔγινε φωτεινότερο ἀπό τόν ἥλιο καί τά μάτια μου ἔχουν θαμβωθῇ.

– Μή φοβᾶστε, διότι καί ἐσεῖς ἔχετε γίνει φωτοφόρος, ὅπως καί ἐγώ. Ἐχετε καί ἐσεῖς τώρα πληρωθῇ ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, ἀλλιῶς δέν θά μπορούσατε νά μέ δεῖτε ἔτσι ὅπως μέ βλέπετε.

Καί σκύβοντας κοντά μου, μου ψιθύρισε:

– Παρακαλοῦσα τόν Κύριο μέ ὅλη μου τήν καρδιά νά σᾶς ἀξιώσει νά δῆτε μέ τά σωματικά σας μάτια αὐτή τήν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί νά, μέ τό μέγα του ἔλεος παρηγόρησε τήν καρδιά σας, ὅπως θάλπει ἡ μητέρα τά παιδιά της. Λοιπόν,

ἀγαπητέ μου, γιατί δέν μέ κοιτάζετε; **Μή φοβᾶστε τίποτα, ὁ Κύριος εἶναι μαζί σας!**

Τόν κοίταξα καί μέ διαπέρασε ρῖγος. Φανταστεῖτε τόν ἥλιο στήν πιό δυνατή λάμψη τῆς μεσημβρινῆς ἀκτινοβολίας του καί στό κέντρο τοῦ ἡλίου νά βλέπετε πρόσωπο ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος συνομιλεῖ μαζί σας. Βλέπετε τίς κινήσεις τῶν χειλιῶν του, τήν ἔκφρασι τῶν ματιῶν του, ἀκοῦτε τή φωνή του, αἰσθάνεσθε ὅτι τό ἓνα του χέρι εἶναι ἀπλωμένο γύρω ἀπό τόν ὦμο σας, ἀλλά δέν βλέπετε οὔτε αὐτό τό χέρι οὔτε τό πρόσωπο, παρά μόνο τό ἐκτυφλωτικό φῶς, πού ἀπλώνεται παντοῦ γύρω σας καί φωτίζει μέ τή λάμψη του τό χιόνι πού καλύπτει τό ξέφωτο καί τίς χιονονιφάδες πού πέφτουν.

– Τί αἰσθάνεσθε; μέ ρώτησε.

– **Ήσυχία καί εἰρήνη ἀνέκφραστη, εἶπα.**

– Καί τί ἀκόμη αἰσθάνεσθε;

Νά γεμίζει ἡ καρδιά μου ἀπό ἄρρητη χαρά.

– Αὐτή ἡ χαρά πού αἰσθάνεσθε εἶναι μηδαμινή σέ σχέσι μέ ἐκείνη τή χαρά γιά τήν ὁποία ἔχει γραφεῖ: *Ἦ ὀφθαλμός οὐκ εἶδε καί οὐς οὐκ ἤκουσε καί ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεός τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν*” (Α΄ Κορ. β΄, 9). Σέ μᾶς δόθηκε μία σκιά μόνο τῆς χαρᾶς αὐτῆς, τί νά πῇ κανεῖς γιά τήν πραγματική χαρά. Τί αἰσθάνεσθε ἀκόμη, φιλόθεε;

– **Ἀνέκφραστη θερμότητα, εἶπα.**

– Τί εἶδους θερμότητα; Εἴμαστε στό δάσος, τώρα εἶναι χειμῶνας καί παντοῦ γύρω μας χιόνι... Τί εἶδους θερμότητα εἶναι αὐτή πού αἰσθάνεσθε;

Καί ἐγώ ἀποκρίθηκα:

– Ὅπως ὅταν λούζομαι μέ ζεστό νερό.

Αἰσθάνομαι ἀκόμη εὐωδία τέτοια, πού ποτέ μέχρι τώρα δέν ἔχω αισθανθεῖ.

– Ξέρω, ξέρω, εἶπε ἐκεῖνος· σᾶς ἐρωτῶ ἐπίτηδες. Αὐτή ἡ εὐωδία πού αἰσθάνεσθε εἶναι ἡ εὐωδία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί αὐτή ἡ θερμότητα γιά τήν ὁποία μιλάτε δέν ὑπάρχει στήν ἀτμόσφαιρα, ἀλλά μέσα μας. Θερμαινόμενοι ἀπό αὐτήν οἱ ἐρημίτες δέν φοβοῦνταν τόν χειμῶνα, διότι φοροῦσαν τό χιτῶνα τῆς Χάριτος, ὁ ὁποῖος ἀντικαθιστοῦσε τό ἔνδυμα. *“Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντός ὑμῶν ἐστίν”* (Λουκ. ιζ΄, 21). Ἡ κατάσταση στήν ὁποία τώρα βρισκόμαστε τό ἀποδεικνύει.

Νά τί σημαίνει νά εἶσαι πλήρης Πνεύματος Ἁγίου.

– Θά θυμᾶμαι τό ἔλεος αὐτό πού μᾶς ἐπισκέφθηκε σήμερα; ρώτησα.

– Πιστεύω ὅτι ὁ Κύριος θά σᾶς βοηθήσῃ νά τό διαφυλάξετε στήν καρδιά σας, διότι αὐτό δόθηκε ὄχι μόνο γιά μᾶς, ἀλλά διά μέσου ἡμῶν καί γιά τόν ὑπόλοιπο κόσμο. Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ! Ὁ Κύριος καί ἡ Παναγία ἄς εἶναι μαζί σας!

Ὅταν τόν ἄφησα, τό ὄραμα δέν εἶχε παύσει. Ὁ γέροντας βρισκόταν στήν ἴδια θέσι πού εἶχε στήν ἀρχή τῆς συνομιλίας μας καί τό ἄρρητο φῶς πού εἶχα δεῖ μέ τά μάτια μου συνέχιζε νά τόν περιβάλλῃ».

Ἡ ἀπόκτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὁλοκληρώνει τήν ὑπαρξί τοῦ ἀνθρώπου καί χαρίζει σ’ αὐτόν τήν ἀληθινή χαρά. Ἡ χαρά αὐτή δωρίζεται ἀπό τό Θεό στόν ἄνθρωπο, ἀποτελεῖ καρπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτό διακηρύττει ὁ ἀπόστολος Παῦλος καί ἐπιβεβαιώνει ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ στό παραπάνω περιστατικό. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δεχθῇ τό Θεό μέσα του, τότε *ὅλη ἡ ζωή του γεμίζει ἀπό χαρά*· κάθε κομμάτι τῆς ζωῆς του, οἱ σχέσεις του μέ τοὺς ἄλλους ἀντανακλοῦν τή χαρά αὐτή, ὅπως βλέπουμε νά συμβαίνει στή ζωή τῶν ἁγίων. Ἡ βίωσι τῆς χαρᾶς ὡς καρποῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δέν γίνεται μαγικά, ἀλλά προϋποθέτει τή *συνεργία τοῦ ἀνθρώπου*. Γι’ αὐτό καί ὁ ἱ. Χρυσόστομος τή χαρακτηρίζει «κατόρθωμα πνευματικόν».

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΑΓ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ

Χαρά! Λέξις προσφιλῆς, ἐπιπόθητη, πού συγκινεῖ τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, πού

δηλώνει ἀγαλλίασι, πού σημαίνει εὐφροσύνη, πού ἐκφράζει πνευματική τέρψι καί ἡδονή.

Χαρά! Μέ ποιά λόγια νά περιγράψω τό συναίσθημα πού ἐσύ ξυπνᾷς στήν καρδιά; Μέ ποιό πινέλλο τήν εἰκόνα σου νά εἰκονίσω, ἤ μέ ποιό τρόπο τόν μυστικό σου χαρακτήρα νά ἐκδηλώσω μέ λόγια; Καμία δύναμις μέσα μου δέν μπορεῖ ν' ἀσχοληθῇ μέ τό μυστήριο· καμία φωνή δέν πετυχαίνει νά ἐκφράσῃ τήν ἐνέργειά του.

Εἶναι μυστική ἡ χαρά, κρύβεται στά μύχια τῆς καρδιάς καί μόνο στήν ψυχή ἐμφανίζεται. Αὕτη τήν κάνει νά σκιρτᾷ μέ εὐφροσύνη καί ἀγαλλίασι· αὕτη σάν θεῖο ποτό μεθᾷ τήν ψυχή· αὕτη ἔγινε ἡ ποθητή τρυφή τῆς ψυχῆς· αὕτη περισσότερο ἀπό μέλι καί κηρήθρα γλυκαίνει τή γλῶσσα ἐκείνου πού εἶναι γεμάτος χαρά· αὕτη τονίζει στήν καρδιά ὕμνους, πού ἀτονοῦν νά ἐκφράσουν τά χεῖλη.

Ἡ καρδιά χαίρεται, διότι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ σκήνωσε μέσα της.

Ἡ καρδιά χαίρεται, διότι αἰσθάνθηκε νά γεμίζει ἀπό τό ποθητό ἀγαθό.

Ἡ καρδιά χαίρεται, διότι ἔλαβε μυστική τήν πληροφορία, ὅτι ὁ Θεός τήν ἀγάπησε.

Ἡ καρδιά χαίρεται, διότι ἡ εἰρήνη, ἡ γαλήνη, ἡ ἡρεμία καί ἡ ἀταραξία βασιλεύουν μέσα της.

Ἡ καρδιά χαίρεται, διότι κατανόησε μέ τήν πίστι τόν Κύριο.

Ἡ καρδιά χαίρεται, διότι μέ τήν ἐλπίδα ἤλεγξε τήν ὑπόστασι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.

Ἡ καρδιά χαίρεται, διότι μέ τήν ἀγάπη ἔνωσε τόν Κύριο νά κατοικεῖ μέσα της.

ᾠ χαρά ἀγία! ἀρχή τῆς ἀπολαύσεως τοῦ παραδείσου!

ᾠ χαρά, ἡδονῆς ἀνεκφράστου προάγγελε!

Ἐσένα ποθῶ, ἐσένα ἐπιζητῶ. Κι ἐσένα κατέχοντας ὡς ἀρραβώνα στή γῆ, εἶθε νά ἀξιωθῶ καί τῆς Οὐρανίου χαρᾶς, ὅπου «ὁ τῶν ἐορταζόντων ἦχος ὁ ἀκατάπαυστος καί ἡ ἀνέκφραστος ἡδονή τῶν καθορώντων τοῦ θείου προσώπου τό κάλλος τό ἄρρητον». Ἀμήν.